

ДОБРУДЖАНСКИ

ВЪСТИ

Телефон № 294.

ОРГАНЪ НА ДРУЖЕСТВО

„ДОБРУДЖА“ ВЪ ГР. ВАРНА.

Единъ брой 1 левъ

Излиза седмично.

АБОНАМЕНТЪ:

Годишно . . . 40 лева

6 месеца . . . 25 „

Редакция и Администрация

Д-во „Добруджа“

гр. Варна.

Обявления: на кв. см. официални по 1.50 лв. търговски по 1 лв. Подежни, външални, некролози, панихиди и благодарности по 30 лв. Всичко прѣдплата.

Какъ се е управлявала и
управлява Добруджа.

Не еднократно имаме случая да разбулваме, чрѣзъ колонитѣ на този вѣстникъ, политиката на олигархия, спрѣмо Добруджа. Намѣренията имъ да се дезинационализира датиратъ още отъ завладяването ѝ, само че едни сж слѣдвали тая политика съ по-голямъ усърдие а други по-слабо.

Днешната анархия-иредентизъмъ, се дължатъ на усърдието на Авересковото правителство, да ликвидира по скоро съ българитѣ. Нѣщо ново въ неговата политика нѣма. И той, като прѣдшественицитѣ си изпрати за чиновници, всякаката партизани и голѣми патриоти да се обогатятъ и подгонятъ инороднитѣ елементи. Тия негови органи прѣскачиха мѣрката, забиха ножа до кокъла.

Днесъ Добруджа, особено южната, достигна положението да бѣде съжелявана, и призната за мѣчена, и отъ ромѣнитѣ.

Чуха се гласове, че анархията се дължи на управлението и че своеволията на администрация сж минали всѣка граница.

А какво прави правителството?

Праща войски и генерали, които намѣсто да задупатъ иредентизма го засилиха.

Генер. Патрашкю, и Енуре, отлично знайтъ причинитѣ на размирието, както и тѣхнитѣ прѣдшественици знаиха причинитѣ на изселването на инороднитѣ за Ромѣния елементи, но не ги прѣмахватъ, защото това не е тѣхната задача. Самъ Авереску би усмирилъ страната, ако намѣсто генералитѣ из-

пратеше честна администрация и въведѣше по сносни закони. Но съ това той ще измѣни на традиционната ромѣнска политика въ Добруджа и на онаи покарена — чиновници и жандарми, които му дадоха власт и го кръпятъ.

А че дѣйствиелно е така, това знайтъ всички добруджанци изгонени, кои прѣко, кои косвено отъ Добруджа отъ 40 години насамъ.

Гонението, по рано е било противъ всичко чуждо, а сега изключително противъ българина. И това гонение винаги е ставало посредствомъ чиновницитѣ.

Его що пише въ в-къ „Fagul“ отъ 4 януари 1904 год. тогавашния Окр. Управителъ К. Рагано: — Въ едно отъ най-богатитѣ села въ Добруджа селото Гювенлий, имаше около 50 турски сѣмейства — хора все богати и солидни. Кметъ, секретаръ бирника и лѣсничезъ; *сблалзени отъ имота имъ, се сдружилъ за да ги ограбятъ.* И ето какъ постъпили: лѣсничезъ заловилъ нѣколко туркени, отъ по бѣднитѣ, като бератъ съчки отъ гората, нѣщо, което отъ вѣре се е практикувало. Съставилъ имъ актъ, като изрежда, че всѣки турчинъ е навесълъ врѣда по 1,000 до 5,000 л. и ги далъ подъ съдъ. По нататъкъ, властѣта, безъ да връчва призовки и пр. изпраща съдебното рѣшение на иззекуция.

Връщакъ се отъ Островъ, когато всичкитѣ добѣтъкъ и покъщнина на тия 50 сѣмейства бѣха продадени за въ полза на държавното съкровище. Слѣдъ нѣколко дни тия 50

сѣмейства напуснаха Добруджа, гладни, голи и съ проклетие на уста.

Цѣлитѣ имотъ на тия 50 сѣмейства е билъ купенъ послѣ отъ сж щ и т ѣ лица (лѣсничезъ, кмета и секр.-бирника) съ 5% отъ реалната му стойностъ.

Значи, и тогава администрацията е била като днешната и съ сж щото покровителство се е ползувала. Сж щитѣ значи грабителски инстинкти сж се насжсквали и отъ малката Ромѣния. Тия субекти слѣдъ това сж биле наградени съ ордени за народна заслуга и високи патриотизмъ! (Това ще въ послѣдствие докажемъ). А че това не е единственъ случай и само съ турцитѣ, като най-вѣвѣжи и най-фанатизирани — не могатъ да търпятъ и ще си отидатъ, а система спрѣмо всички се вижда отъ слѣдущето: Прѣзъ 1900 год. прѣдставители на всики народности въ Добруджа сж се прѣдставили на правителството, изложили сж нетърпимото положение, създадено отъ администрацията, и поискали анкета. Сж щата делегация връчила меморандумъ, на прѣдседателя на камарата и сената, за извршениѣ „злѣдѣния отъ изпълнителнитѣ власти надъ имота и живота имъ.“

Вѣстникъ „Steaua Dunarei“ бр. 93 отъ 20 юни 1899 г. пише: „Турскитѣ нѣмекитѣ а най-вече българскитѣ села сж арена на най-цинично своеволие и неправади... Какъвто и родъ своеволие и неправда може се въобрази, въ Добруджа бждете увѣрени — се върши!“

Нѣмцитѣ отъ свое само име сж подавали до Карола I меморандумъ за онова що се върши въ Добруджа. Ето единъ пасажъ отъ тоя меморандумъ: „Животнитѣ (згроветѣ) отъ които се най-много страхуваме; това сж нашитѣ чиновници; ако иматъ нужда отъ иари — ограбватъ ни, ако сж жадни за кръвъ — испизатъ нашата.“ Излишно е да подчертаваме, че всичко е било безрезультатно.

Правителството е покровителствувало тия свои чиновници, които отъ денъ на денъ сж се усѣвряли въ това направление и днесъ тѣхнитѣ дѣца — достойни тѣхни наследници — продължаватъ сж щата политика, упражняватъ терора въ най-силната му форма.

Разликата е още и въ това, че днесъ главната имъ прѣцѣлна точка е българина. Защо? Това ще видимъ въ идущитѣ брой.

Croton.

Пакъ амнистия!

Въпроса за амнистията на-ново се подига отъ цѣлия ромѣнски печатъ. Интересуватъ се и държавници и народъ. Нѣма сѣмейство незакачено отъ военнитѣ сждилища отъ отеглането на Германцитѣ до сега.

Извѣстниятъ публицистъ, адвокатъ Р. Россети дава статистика, споредъ която, за да се прѣгледатъ всички дѣла на военнитѣ и политически прѣстѣпници сж нужни **триста години!** Дѣла за които всички адвокати трѣбва денонощно да пледиратъ за да, се успѣва. Споредъ статистиката публикувана отъ единъ галацки вѣстникъ, въ затворитѣ понастоящемъ има 130 хил. полит. и военни арестанти. За издръжката на персонала и арестантитѣ се харчи дневно 1,500,000 леи отъ които 1,070,000 леи отъ държавата, 520 хиляди — срдѣствата, които сѣм. на арестантитѣ изживяватъ за издръжката имъ.

Ако трудитѣ на арестуванитѣ се сѣтне, срдѣнъ по 25 лв. дневно, то държавата губи отъ тѣхното стоене дневно 3,250,000 лв., а на година 1,738,800,000 лв.!

Ако и малко надутѣ горнитѣ цифритѣ, не сж дълечъ отъ реалната. Тия цифри даватъ пълно осѣтление за „цвѣтущето“ вѣтрѣшно положение на страната.

Вѣстника не споменава нищо за прогоненитѣ, пакъ поради сж щитѣ обстоятелства, добруджанци българи и за пълната разруха на стопанствата имъ. Тамъ картината е още по-страшна.

В-ка завършва „Духоветѣ сж възбудени и трѣбва да се утакожатъ, трѣбва да се даде много общаваната, но все отлагава амнистия. Сега, се научаваме, че по случай коронасването на краля цѣла да се даде амнистия.

Дано и тая не се отложи!“ Дано, — ще кажемъ и ние, но все пакъ не вѣрваме. Не вѣрваме, защото управницитѣ на ромѣния, се не вѣрватъ отъ самитѣ си сънародници.

Не вѣрваме, защото не сж тѣ хората, на които нѣвога и въ нѣщо ще повѣрваме!

Малкото Съглашение.

Голѣмъ шумъ вдигна, въ послѣдно вѣре, ходенето на Т. Йонеску въ Чехославия и Югославия и сключенитѣ по тоя случай спогодби.

На 10 юни Чехословашкото бюро на печата е публикувало пълнитѣ текстъ на договора.

Спогодбата е сключена за двѣ години, слѣдъ което всѣка отъ държавитѣ може да се откаже отъ нея. Споредъ тая спогодба двѣтѣ държави се задължаватъ въ случай на прѣдизвикано нападение само отъ страна на Унгария и да не сключватъ договори съ други държави безъ да биватъ своевременно увѣдомявани ед на друга. По въпроситѣ отнасящи се до Унгария двѣтѣ държави се задължаватъ да се съвѣщаватъ.

Текста на спогодбата между Ромѣния и Югославия не се различава отъ голя на Ромѣния и Чехославия. Изключение прави това, че въ втората спогодба къмъ Унгария се прибавя и България.

Интересното е, че никоя отъ славянскитѣ държави не се обвързва съ договоръ спрѣмо Русия, макаръ, че най-голѣмата опасностъ за Ромѣния иде отъ тамъ.

Славянскитѣ държавници благоразумно прѣмълчаватъ и отминаватъ въпроса съ Русия, защото момента да се обявятъ за или противъ Русия не е дошълъ.

Ето текста на договора пуб-

ТЕХНИЧЕСКО ПРЕДСТАВИТЕЛСКО БЮРО

на

Елек.-и-ръ В. Николовъ, Ст. Димчевъ & С-ие

ВАРНА—НЮРНБЕРГЪ (Германия)

Драгоманъ 8

Gabelsberg Str 6/I

Прѣдставителство на най-реномирани и солидни чуждестранни фабрики за всѣкакъвъ видъ Електрически, Индустриални и Землѣделчески машини и принадлежности, и такива за всѣкакъвъ видъ Индустрия, които благодарение връзкитѣ които имаме съ чужбина доставяваме най-сигурно и при най-износни условия.

Просекти и цѣни даваме при поискване.

Съ почитание:

Николовъ, Димчевъ & С-ие

Сплендидъ!

Сплендидъ!

НЕ СИ КУПУВИТЕ ОБУЩА

прѣди да отидете въ обущарската работилница „СПЛЕНДИДЪ“ улица „Солунска“ № 19 където вѣщи бунурѣцни майстори изработватъ най-елегантнитѣ и най-солидни обущи въ ЦѣЛА Варна.

Цѣни конкурентни, особено за лѣтнитѣ обущи!

Опитайте и ще се увѣрите.

Съ почитание: Съдържателитѣ.

Сплендидъ!

Сплендидъ!

Печатница на Д. Тодоровъ

ликуванъ въ ромънския държавенъ в кѣ отъ 11 юни т. г. :

Солидаризирайки се за поддръжане на миръ, сключенъ съ толкова жертви и прѣдвиденъ отъ Лигата на Народитѣ и за редътъ установенъ отъ договора за миръ, сключенъ въ Трианонъ на 4 юни 1920 год. между сдруженитѣ сили съюзени отъ една страна и Унгария отъ други, Негово величество ромънскиятъ кралъ и прѣдседателя на Чехословацката Република дойдоха до едно споразумѣние за отбрана.

За тая цѣль, тѣ назначиха за делегати тѣхни пълномощници, а именно :

Негово величество ромънскиятъ кралъ назначава Т. Йонеску, своя м-ръ на външнитѣ работи а прѣдседателя на Чехослов. република — г-н Фердинандъ Веверка, извънреденъ пратеникъ и пълномощникъ м-ръ на републиката въ Букурешъ.

Които следъ като си прѣдставиха пълномощията отъ своитѣ държави и ги намтриха за въ добра и изчерпателна форма, се разбраха върху следующитѣ точки :

1) „Въ случай на неочаквано нападение отъ страна на Унгария върху една отъ контрактирующитѣ държави, другата страна се задължава да помага на нападнатата въ смисълъ, опредѣленъ при нареждането прѣдвидено въ п. 2. отъ настоящиятъ договоръ.

2) Компетентнитѣ технически власти на ромънското кралство и чехосл. република ще изгнѣняватъ задружно споразумѣнието, необходимитѣ задължения за изгнѣнението на настоящия договоръ и въ 1 военно споразумѣние, което ще се сключи по-късно.

3) Никоя отъ контрактирующитѣ държави, не може да сключва съюзъ съ трета държава безъ да уведоми другата страна.

4) За да се съгласува мирното сдружаване, дѣтѣ правителства се задължаватъ да се съгласуватъ върху въпроситѣ по външната политика, относително Унгария.

5) Договора е валиденъ за дѣветъ години, считанъ отъ деня на разпѣтаната на удобриятъ. Следъ изтичането на този срокъ, всяка една отъ държавитѣ е свободна да обяви за невалиденъ тоя договоръ. Сжъция остава въ сила 6 мѣсеца следъ датата на обявяването му.

6) Договора ще бѣде обявенъ и на Лигата на народитѣ.

7) Договорътъ ще бѣде ратифициранъ и ратификациитѣ ще бѣде разпѣтени въ Букурешъ въ най-скоро врѣме.

Върно, подписаха пълномощници и пр.“

Терора въ Добруджа.

Пристигнаха пѣтници, разказватъ потрѣсающа вѣща за терора въ Добришко и Балчишко. Бацитѣ на младежитѣ забѣгнаха въ България сж биле подложени на нечувани изтезания. Докарани сж биле вързани и изтезавани с. Кюджукъ 6 ду-

ши жители на с. Сараджа. Населението кански е писнало отъ граничния плотонеръ Димитъръ Терзиору, който систематически ограбва населението отъ с. с. око-ло Кюджукъ и границата. Така напр. вземалъ е единствения чифтъ волове на Димитъръ Цацата отъ с. Чукурово, заклалъ ги въ Кюджукъ и разпродалъ месото. Следъ това, Терзиору ударилъ око на овцетѣ на Тодоръ Данаиловъ отъ с. Кюджукъ. Пратилъ единъ денъ горскиятъ стражаръ, да имъ докара овцетѣ. Стражара отива въ кошарата и искалъ да изкара стадото, защото ужъ били пасли въ горския участъкъ. Тукъ Данаилови, баща и синъ, се противопоставили — не позволили на стражара да откара овцетѣ, защото никога не сж бивали въ участъка.

Разсърденъ, горския стражаръ отива при плотонера, взема двама войници и пакъ се връща при Данаилови, арестуватъ ги и ги закарватъ на плотонера, който билъ и двамата до смъртъ.

Следъ това имъ съставилъ актъ, че укриватъ комити и че не се подчинявали на военната властъ.

Съ този актъ ги изпраща въ Добричъ подъ конвой до кра на граничната рота. Тукъ нещастникитѣ пакъ биле бити съ дървета, докато изгубили съзнание и не могли да станатъ. Тукъ поручикъ Тудореску имъ вземалъ 3000 леи и ги изхвърлил на улицата, отъ кждѣто домашнитѣ имъ ги дигнали, като за да не умратъ ги обвили съ кожи и ги отнесли до дома имъ.

Какъ се играе на чети. Убитъ кметъ и секретаръ като разбойници.

Жителя на село Черкезкьой, Куртбунарско Иванъ Димитровъ, получилъ анонимно писмо, да приготви 10,000 леи на едн

кой си дата или въ противенъ случай ще плати съ живота си.

Прѣзъ това сжщо врѣме двама солдати, надушили че селенина има пари се помъчили да го пооскубятъ. Димитровъ не имъ далъ нищо ами имъ показалъ писмото на бандититѣ. Убѣдилъ ги да се скриятъ въ къщата му на уречената дата и заловятъ шайкитѣ следъ което щѣлъ да ги възнагради.

Дошла рѣшителната вечеръ. Двама отлични въоръжени комити въ униформа идватъ въ дома на Димитрова и искатъ паритѣ. Той имъ броялъ сумата, обаче, казало се че недостига и станалъ да поиска отъ жена си. Прѣзъ това врѣме повикалъ скрититѣ войници, които безъ много церемонии разстрѣляли бандититѣ прѣзъ прозореца.

Станала суматоха потърсили кмета, да му съобщатъ — нѣма го. Потърсили секретаря му — сжщо.

Идватъ селяни и войници на мѣстопроизшествието извличатъ труповетѣ на бандити и какво да видятъ. Страшнитѣ бандити които тѣй рѣшително ограбвали се окаяли кмета и секретаря имъ!...

Ето кои сж бандитѣ! Ето кой ограбва. Нека ромънцитѣ си взематъ актъ отъ тази случка и нека всички си теглятъ заккючението, нека се види моралната стойностъ (ако може да се говори за подобно вѣщо) на ромънскитѣ чиновници въ Южна Добруджа.

Случката хвърля пълна свѣтлина върху невобразимото беззаконие въ Добруджа.

И надъ туй отгорѣ искатъ, спокоенъ и миренъ животъ!...

Н. Начевъ.

Голѣма политическа манифестация на маджаритѣ въ Ардялъ.

Най-крупното събитие въ последно врѣме въ Трансилвания е събранието на маджаритѣ въ Huedin, въ което сж взели участие по вече отъ 5 хил. души отъ града и околноститѣ.

Отъ казанитѣ въ това събрание рѣчи, явствува, че все по-вече и по-вече си пробива пътъ убѣждението — какво апатията спрѣмо политическия животъ у маджаритѣ трѣбва да изчезне.

Тукъ маджаритѣ сж излѣзли съ платформа и заявили, че искатъ автономия. Досегашното си мълчание, маджаритѣ мотивирали съ незнанието си окончателната форма на мирния договоръ. Но сега напълно ориентирани, тѣ щѣли да подематъ борба за защита на правата си.

Свещ. Мартинъ Восог е казалъ, че най-компетентнитѣ прѣдставители на народноститѣ отъ Ардялъ трѣбва да бждатъ единодушни и разрѣшатъ ардялскитѣ задачи, които само тамъ могатъ да се разрѣшатъ. Игнорирани сж всички пол. партии отъ Стара Ромъния, като твърдо рѣшили да работятъ само съ нац. ром. партия въ Ардялъ, съ чиито интереси и тѣхнитѣ се най-вече сходжатъ. По отношение управлението сж рѣшили да ратуваатъ за форма на такова, което напълно да отговаря на традициитѣ имъ.

Официалната ромънска преса протестира противъ тѣхнитѣ рѣшения и тенденции, като подчертава, че е необходимо да се държи смѣтка за интереситѣ на цѣлата държава, на послѣ за традициитѣ на Ардялъ.

Събранието взело рѣшение да учрѣди бюро, което да дава упѣтвания на маджарското население относно новиятъ политически и граждански животъ — въпросъ отъ първостепенна важностъ, защото маджаритѣ по тоя начинъ лесно ще се упознаятъ съ законитѣ въ Ромъния и въобще обществения животъ.

На този въпросъ ще се повърнемъ, като разгледаме — какъ се зароди и развила Националната Ромънска Добруджанска партия.

Какъ е отпразнуванъ 24 май въ Добруджа.

Добричъ.

Денътъ миналъ безъ особенни тържества. Разрѣшено е би-

ло да се направи молебень на открито, кждѣто гражданството се масово стекло. Музика, рѣчи и пр. не било разрѣшено.

Балчинъ.

Забранена е била всякаква манифестация. Забранена е била да ж е литургията. Денътъ е миналъ съвсѣмъ тихо и незабѣлзано.

Нюстендна.

Разрѣшена е била литургия и молебень, обаче отъ ромънски свещеникъ. Тържества на открито — никакви.

Въобще, ромънцитѣ не сж позволили да се отпразнува никждѣ свѣтлия празникъ, въ които прѣзъ миналитѣ дни, цѣлъ денъ ечеха музикитѣ и се внаха кръшни хора.

Па и съ какво ли сърдце биха играли и пѣли, ако имъ се позволѣше?

Праздника св. св. Кирилъ и Методий дойде да за сѣ ли скръбта и болката въ сърдцата на българина въ тия тежки врѣмена за него. Той дойде, за да му напомни, че е билъ свободенъ и да почувствува още по-остро болката отъ робството.

Добруджанецъ.

ХРОНИКА.

Следъ дълги разисквания и дебати, завчера най-послѣ, сж биле гласувани и отъ камарата (сената гласува прѣди 20-тина дни) агрернитѣ реформи въ Ромъния.

Сръбскиятъ кралъ Петръ е билъ на смъртно легло. Регента, Принцъ Александъръ се завърналъ, по този случай, веднага въ Бѣлградъ.

Гръцката военна флота е навлѣзла въ Черно-море и бомбардирала пристанищата Инеболи и Батумъ. Не е изключено сражение между болшевишката и гръцката флоти.

Въ новия договоръ между Ангора и Съвѣтитѣ било прѣдвидено болшевикитѣ да нападнатъ Цариградъ.

Споредъ една Московска радиотелеграма отъ 19 того. Болшевикитѣ рѣшили да обявятъ война на Гърция. Причината за това е била потопяването на болшевишки параходи отъ гръцката флота.

Лигата на народитѣ отново подкачи засѣданията си отъ 17 того. Съединенитѣ Щати не ще взематъ участие въ засѣданията ѝ.

Нишеневската полиция е арестувала 10 личности, чийто занятие е било — да прѣвеждатъ пѣтници прѣзъ Днестеръ. За единъ прѣводъ на лице сж вземали по 10,000 леи.

При обиска, се намѣрило у тѣхъ писма отъ Бесарабия за Русия писани на платъ.

Военниятъ сждъ въ гр. Крайова е произнесълъ присѣданъ арестувани само за единъ денъ, на обща сума 265 години.

ПОЩА

Въ канцеларията на дружеството постоянно се получаватъ писма-запитвания относно по-стѣжитѣ, които бѣжанцитѣ трѣбва да направятъ, за да имъ се отпуснатъ мѣста.

Тукъ отговаряме на всички запитвания въ тази смисълъ

Искането на мѣсто, материалъ и кредитъ става отъ перспективнитѣ Околийски Началници, които съгласно закона сж прѣдседателитѣ на комисиятъ по настаняване бѣжанцитѣ.

Прѣпоръчваме на всѣки бѣжанецъ да прочете, „закона за настаняване бѣжанцитѣ и обезпечаване поминѣка имъ“ публикуванъ въ брой 214 отъ 1920 год. и правилника на прилагането му пуб. въ брой 281 отъ т. г. на държав. вѣстникъ.

Въпроситѣ свързани съ отчуждаването на държавни и чифликчийски имоти за раздаване на бѣжанцитѣ, разрѣшаватъ околийскитѣ комисии въ които делегата на Централното бюро за Настаняване бѣжанцитѣ прѣдставлява бѣжанцитѣ.

Делегата е лицето, което може да даде упѣтвания и справки по всички въпроси въ свързка съ настаняването. Нѣкои отъ бѣжанцитѣ незнайки положението, се адресиратъ до прѣдседателя на дружеството. За бѣжанцитѣ въ Варненска околия, можемъ да дадемъ освѣтление по за другитѣ вѣтове отъ България, не можемъ нищо да сторимъ, понеже не сме въ състояние.

Отъ дружеството.

Дамски и мъжки дрехи

по последна мода шие най-евтино

г-на Е. Вълчева

ул. Мария Луиза № 36,

срѣщу

Дѣвическата Гимназия.

Дружеството ни услужва на всички пуждаещи се по работи съ Ромъния.

Прави заявления на ромънски, прѣвежда отъ български на ромънски и обратно всѣкакви документи и други книжа. Отнесете се до канцеларията на дружеството въ

Градския Театъръ.

Четете и разпространявайте в. Добруджански вѣсти.